

**Latvijas Nacionālās bibliotēkas
Bibliotēku attīstības institūta
Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes literatūras lasītava (Z lasītava)
aicina iepazīties ar jaunāko profesionālo literatūru. (2004.oktobris-decembris)**

Karnītis, Edvīns. Informācijas sabiedrība – Latvijas iespējas un uzdrošināšanās / Edvīns Karnītis. – Rīga : Pētergailis, 2004. – 208 lpp. – ISBN 9984-33-074-5. (Z 025.5)

Grāmata ir mēģinājums atbildēt uz jautājumiem par Latvijas iespējām panākt valstis ar augstākiem dzīves standartiem, par ilgtermiņa attīstību, par priekšnoteikumiem ekonomikas izaugsmei, sociālās sfēras attīstībai, valsts pārvaldes modernizēšanai, mūsu stiprām un vājām pusēm globālajā konkurencē, valsts stratēģiju pārskatāmā nākonē.

Konferences "Trimda, kultūra, nacionālā identitāte" referātu krājums : 2004.g. 30.sept.-2.okt., Rīgas Latviešu biedrība. – Rīga: Nordik, 2004. – 622 lpp. – ISBN 9984-9548-2-X. (Z 02)

Raksti par latviešu kultūru trimdā, t.sk, arī latviešu presi, grāmatniecību un bibliotēku darbu.

Latvijas bibliotēku darba rādītāji 2002. – Rīga : Latvijas Nacionālā bibl., 2004. – 93 lpp. – ISBN 9984-607-59-3. (Z 02:31)

2002.gada dati apkopoti, ievērojot starptautisko standartu *ISO 2789:1991. Informācija un dokumentācija. Starptautiskā bibliotēku statistika*. Salīdzinājumam uzrādīti arī 2000. un 2001.gada dati.

Pakalna, Daina. Bibliotēkas loma pirmsskolas vecuma bērnu izziņas interešu un radošās fantāzijas realizēšanā : Promocijas darbs / Daina Pakalna. – Rīga: [LU], 2004. – 172 + 15 lpp. (Z 024.1)

Darbā aplūkotas teorijas par bērna personības attīstību, ģimenes ietekmi, lasīšanas un bibliotēkas apmeklēšanas pieredzes ietekmi uz izziņas interešu un radošo spēju veidošanos, bērnu bibliotekārā apkalpošana Latvijā un ārvalstīs, lasīšanas veicināšanas programmas.

Par informācijas sabiedrību Latvijā: statistisko datu krājums. – Rīga: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde, 2004. – 62 lpp. – ISBN 9984-06-211-2. (Z 025.5)

Izdevums ir papildinājums iepriekšējam datu krājumam ar jauniem datiem, kā arī ar jauniem rādītājiem. Analizēti rādītāji, kas saistīti ar datoru un interneta izmantošanu uzņēmējdarbībā, izglītībā, valsts un pašvaldību pārvaldē.

Platforma 2: Latvijas Universitātes filoloģijas, mākslas (teātra un mūzikas) zinātnes un bibliotēkzinātnes doktorantu rakstu krāj. - Rīga: Zinātne, 2004. – 240 lpp. – ISBN 9984-767-24-8. (Z 02)

Līdzīgi pirmajam izdevumam, arī 2004.gada krājumā publicētie materiāli apkopoti vairākos tēmu blokos. Bibliotēkzinātnes doktorantus pārstāv Baiba Mūze (*Jauni izaicinājumi Latvijas bibliotēku attālajiem elektroniskajiem katalogiem*) un Veneranda Godmane (*Bibliotēkas krājuma satura atklāšana, izmantojot Conspectus modeli*).

Anderson, Cokie G. Starting a digitization center / Cokie G.Anderson, David C.Maxwell. – Oxford : Chandos Publishing, 2004. – XI, 195 p. – ISBN 1 84334 073 9. (Z 025.8)

Viena no lielākajām tīmekļa priekšrocībām ir tiešsaistes pieeja pasaules bibliotēku un muzeju vērtībām. Grāmatā aplūkoti būtiskākie jautājumi saistībā ar digitalizāciju – digitalizācijas politika un atlasas kritēriji, personāls un apmācība, tehniskie līdzekļi un programnodrošinājums, pats digitalizācijas process, izmaksas, kolekcijas pieejamība tiešsaistē un saglabāšanas procesa plānošana.

Caplan, Priscilla. Metadata fundamentals for all librarians / Priscilla Caplan. - Chicago : American Library Association, 2003. - IX, 192 p. – ISBN 0-8389-0847-0. (Z 025.3)

Grāmata sniedz bibliotekāriem un citiem bibliotēku vidē strādājošiem darbiniekiem ieskatu par vispārīgām un specifiskām metadatu shēmām, kā arī to pielietojumu bibliotēku darbā.

Diversity in unity: Baltic libraries in the European Union: Proceedings of the 7th Congress of Baltic librarians. – Rīga : National Library of Latvia, 2004. – 210 p. – ISBN 9984-607-60-7. (Z 02)

Baltijas bibliotekāru kongresa (Jumurda, Madonas rajons, 2004.g. 30.sept.-2.okt.) materiāli. Referāti krājumā apkopoti atbilstoši sesijām, kurās tie pieteikti: *Baltijas bibliotēku jaunās stratēģijas; Bibliotēkas e-sabiedrībā; Bibliotēkas un digitālā vide; Bibliotēku sadarbība; Publiskās bibliotēkas kā kultūras un informācijas centri; Akadēmiskās un speciālās bibliotēkas; Profesionālā un tālākizglītība.*

Elkin, Judith. Reading and reader development: the pleasure of reading / Judith Elkin ect. – London : Facet Publishing, 2003. – XII, 241 p. – ISBN 1-85604-467-X. (Z 028)

Izdevuma autori apvienojuši akadēmiskās zināšanas ar praksē pārbaudītu pieredzi par lasīšanu, lasīšanas veicināšanu, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju un arī pašu lasītāju pilnveidošanos, prasībām cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, lasīšanas pētījumiem.

Global librarianship / ed.by M.A.Kesselman, I.Weintraub. – New York : Marcel Dekker, Inc., 2004. – XVI, 320 p. – ISBN 0-8247-0978-0. (Z 02)

Izdevumā aplūkota bibliotēkas ietekme uz lasīt/rakstīt prasmi, izglītību, kultūras mantojuma saglabāšanu. Bibliotēka raksturota kā vadošais pieejas punkts globālai informācijai skolās, publiskās, akadēmiskās vai daudznacionālās organizācijās. Analizēti

arī šķēršļi brīvai informācijas plūsmai – valodas barjera, nacionālās politikas, digitālā plaista.

Janes, Joseph. Introduction to reference work in the digital age / Joseph Janes. – New York : Neal-Schuman publ., 2003. – XVIII, 213 p. – ISBN 1-55570-429-8. (Z 025.5)

Vienkāršā valodā pastāstīts par uzziņu darbu bibliotēkā – jēdziena saturs un īsa vēsture; lietotāju un sabiedrības vajadzību izpratne un informacionālo vajadzību noskaidrošana; tehnoloģiju iespējas un atbilstošs personāls; “10 soļu process” uzziņu pakalpojumu plānošanā. Katras nodaļas beigās ievietoti atkārtojuma jautājumi un literatūras saraksts. Grāmata izmantojama kā mācību līdzeklis studentiem un jaunienācējiem profesijā.

Libraries as places: Buildings for the 21st century. – Munchen : K.G.Saur, 2004. – 210 p. – ISBN 3-598-21839-7. (Z 022)

IFLA Bibliotēku ēkām un aprīkojumam veltītā semināra (Parīze, 2003.g. 28.jūlijs - 1.aug.) materiāli. 13.seminārā galvenie akcentētie temati bija bibliotēkas telpa šodien; bibliotēka kā mācību un mūžizglītības vieta; bibliotēkas ēkas atbilstība standartiem, drošībai u.c., kā arī vai bibliotēkas ēka var iekļauties vidē, kļūt par “draudzīgu” darba un dzīves vietu, un kādas varētu būt šī procesa izmaksas.

Libraries in open societies: Proceedings of the fifth international Slavic librarians' conference / Ed. H.M.Leich. – New York : The Haworth Press, 2002. – 264 p. – ISBN 0-7890-1968-X. (Z 02)

Slāvu un Baltijas tematikas kolekciju problēmām veltīts rakstu krājums, kurā aplūkoti krājumu veidošanas un attīstības jautājumi; datu bāzu veidošanas projekti; elektroniskās informācijas organizācijas, piegādes un komplektēšanas jautājumi; krājumu saglabāšanas problēmas; profesionālās bibliotekārās periodikas apskats; atsevišķa nodaļa veltīta Baltijas kolekcijām ārpus Baltijas valstīm – Ziemeļamerikā, Vācijā, Lielbritānijā.

Newspapers in international librarianship / ed.by H.Walravens, E.King. – Munchen : K.G.Saur, 2003. – 260 p. – (IFLA Publications; 107). – ISBN 3-598-21837-0. (Z 025.3(05))

IFLA izdevumā aplūkotas avīzes pasaules bibliotēku krājumos – no avīžu tapšanas tehnoloģiju, žurnālistikas, katalogizācijas, izmantošanas un saglabāšanas viedokļiem.

Saxton, Matthew L. Understanding reference transactions / Matthew L.Saxton, John V.Richardson, Jr. – Amsterdam: Academic Press, 2002. – 208 p. – ISBN 0-12-587780-3. (Z 025.5)

Aplūkota uzziņu darba izpēte 20.gs. un mūsdienu situācija. Daudzi speciālisti atzinuši, ka uzziņu darbu nevar apgūt studiju procesā, vienīgi praktiskajā ikdienas darbā.

Vickery, Brian C. Information science in theory and practice / Brian C. Vickery, Alina Vickery. – Munchen : K.G.Saur, 2004. – XIII, 400 p. – ISBN 3-598-11658-6. (Z 025.5)

Informācijas zinātnes teorijai veltītās grāmatas 3., pārskatītais un papildinātais izdevums. Tajā iekļauta jauna nodaļa *Internets un informācijas zinātne*, divi jauni pielikumi, kā arī pievienotas norādes uz jauniem informācijas avotiem.

Glosiene, Audrone. Projektu valdymo ABC bibliotekininkams / Audrone Glosiene, Ramune Patuchovaite. – Vilnius : Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka, 2003. – 70 lpp. – ISBN 9955-541-15-6. (Z 025)

Mācību grāmata bibliotekāriem par projektu darba vadību – sākot ar organizāciju, beidzot ar atskaitēm.

Beitrage zur Geschichte der Bayerischen Staatsbibliothek / Hrsg. von Rupert Hacker. – Munchen : K.G.Saur, 2000. – 410 S. – ISBN 3-598-24060-0. (Z 027(4/9)(09))

Rakstu krājumā par Bavārijas Valsts bibliotēkas vēsturi Ruperts Hakers apkopojis 14 dažādu autoru rakstus, kuros atklājis spilgtākās šīs bibliotēkas vēstures lappuses vairāku gadsimtu gaitā – kopš dibināšanas 1558.gadā līdz pat mūsdienām.

Entscheidungssammlung zum Bibliotheksrecht. – Berlin : Ehemaliges Deutsches Bibliotheksinstitut, 2000. – 656 S. – ISBN 3-87068-997-8. (Z 02:34)

Lēmumu apkopojums bibliotēku nozares likumdošanā. Galvenās tēmas: komplektēšana (cenu politika, obligātais eksemplārs); krājumu izmantošana un lasītāju apkalpošana; autortiesības; personāla tiesības.

Liebers, Gerhard. Funktion und Gestalt der Bibliothek / Gerhard Liebers. – Frankfurt am Main : Peter Lang, 2002. – 408 S. – ISBN 3-631-37521-2. (Z 022)

Sērijā “Darbi grāmatzinātnē un bibliotēkzinātnē” izdots ievērojamā vācu bibliotēku nozares speciālista, bijušā Minsteres universitātes bibliotēkas direktora, Minsteres universitātes bibliotēkzinātnes nodaļas profesora Gerharda Lībera (1914-2000) bibliotēku arhitektūrai veltītu rakstu krājums. Hronoloģiskā secībā apkopotas no 1952. līdz 1991.g. dažādos avotos publicētās Gerharda Lībera publikācijas, kurās, izmantojot arī dažādu ārvalstu pieredzi, atspoguļojas “dialogs” starp bibliotekāriem un arhitektiem, meklējot ceļu uz modernu, mūsdienīgu bibliotēkas ēku.

Балашова Е.В. Библиотечный дизайн / Е.В.Балашова, М.Н. Тищенко, А.Н. Ванеев. – Москва : Гардарики, 2004. – 282 с. – ISBN 5-8297-0203-7. (Z 022)

Balstoties uz kultūrvēsturisko materiālu un mūsdienu praktisko pieredzi, mācību līdzekļa autori stāsta par bibliotēkas dizina būtību un objektiem – no ēkas līdz individuālā stila elementiem, kā arī ieskicē perspektīvos attīstības virzienus.

Библиотечное обслуживание на рубеже XXI века: проблемы и перспективы / Сост. Т.В.Соколова. – Санкт-Петербург : Российская национальная библиотека, 2002. – 136 с. – ISBN 5-8192-0132-9. (Z 024)

2000.g Krievijā notikušās zinātniski praktiskās konferences materiāli par aktualitātēm bibliotekārās apkalpošanas organizācijā, lasītāju izpēti, psiholoģiski komfortablas bibliotekārās vides izveidi.

Минько Э.В. Ускоренное конспектирование и чтение / Э.В.Минько, А.Э.Минько. – Москва : Питер, 2003. – 159 с. – ISBN 5-318-00478-4. (Z 028)

Grāmatā aplūkotā metodika ļaus apgūt ātrlasīšanas paņēmienus, konspektēšanas iemaņas, uzmanības koncentrēšanu, teksta un ilustratīvā materiāla iegaumēšanu.

Рижский библиофил. – Рига : Библиофил & Коллекционер Анатолий Ракитянский, 2003. – 235 с. – ISBN 5-86803-053-X. (Z 09)

Latvijas, Igaunijas un Krievijas bibliofīlu kultūrvēsturisks rakstu krājums, kurā Rīga atklāta kā daudznacionāla pilsēta un rīdzinieki kā lasoša publika. To veicinājuši daudzi vēsturiski, kultūras, izglītības u.c. priekšnoteikumi.

Z lasītavas krājumu papildinājuši jauni **standarti** :

Informācija un dokumentācija. Starptautiskā bibliotēku statistika : LVS EN ISO 2789. – Rīga : Latvijas Standarts, 2003. – 52 lpp. (Z 02:006)

Standarts aizstāj LVS ISO 2789:1991. Eiropas standarta teksts apstiprināts kā nacionālais standarts ar paziņojuma adaptācijas metodi bez izmaiņām tā saturā. Teksts angļu valodā.

Information and documentation – The Dublin Core metadata element set : ISO 15836. – Geneva : ISO, 2003. – 6 p. (Z 02:006)

Information and documentation – Performance indicators for electronic library services ISO/TR 20983. – Geneva : ISO, 2003. – 32 p. (Z 02:006)

Sast. Ilze Pētersone
LNB BAI Z lasītava
Tērbatas iela 75, Rīga
Tel. 7312808, fakss 7312807
e-pasts: ilzepe@lnb.lv
zlasitava@lnb.lv